

VAIDEOTSUS

avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/14/2038

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	21.01.2015, Tallinnas
Vaide esitamise aeg	11.12.2014 (registreeritud inspektsioonis 12.12.2014)
Teabevaldaja	Kaitsevägi aadress: Juhkentali 58, Tallinn e-posti aadress: mil@mil.ee
Vaide esitaja	AS Eesti Ajalehed, Eesti Päevalehe väljaandja aadress: Narva mnt 11e, Tallinna e-posti aadress: menetus@egrupp.ee

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lõigete 1 ja 2 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel otsustan:

1. Jätta vaie rahuldamata - kuna menetluse käigus on Kaitseväe Peastaap vaide esitajale edastanud peaministri filmimisega seotud isikute nimekirja.
2. Vaideotsus teha teatavaks vaide esitajale ja Kaitsevõudude Peastaabile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 25.11.2014 esitas Eesti Päevalehe tegevtoimetaja Kaitseväe Peastaabile teabenõude, milles palus teavet, kes olid peaminister Taavi Rõivast saatvad isikud, kes käisid Ämari Lennuvälja territooriumil seoses peaminister Taavi Rõivase valimisreklaami klipi filmimisega.

2. 26.11.2014 keeldus Kaitsevägi teabenõudja poolt soovitud nimede väljastamisest põhjendusega, et Kaitseväe pädevuses ei ole edastada inimeste nimesid, kes saatsid Ämaris peaministrit või kes olid seotud klipi filmimisega ning soovitas vastavaid nimesid küsida peaministri büroost ja klipi filmimisega seotud asutustelt ning isikutelt.
3. 25.11.2014 vastuses vaide esitaja 20.11.2014 pöördumisele on Kaitseväe Peastaap vaide esitajale selgitanud, et peaministrit saatnud isikute isikuandmed on registreeritud elektrooniliselt (üldjuhul ID kaardi alusel) ning sellele süsteemile ei saa kõrvalistele isikutele juurdepääsu anda ning kuna antud süsteemi tegevus on korraldatud miinimumtasemel asutusesiseseks kasutamiseks.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt pöördus Eesti Päevalehe tegevtoimetaja 25. 11. 2014 Kaitseväe Peastaabi poole teabenõudega, milles palus infot selle kohta, kes käisid Ämari Lennuvälja territooriumil seoses peaminister Taavi Rõivase valimisreklaami klipi filmimisega. Kaitseväe Peastaap keeldus soovitud teavet andmast ja põhjendas keeldumist sellega, et kuigi see info on olemas, on „antud süsteemi tegevus korraldatud miinimumtasemel asutusesiseseks kasutamiseks.“

Vaide esitaja leiab, et Kaitsevägi on Vabariigi Valitsuse alluvuses olev täidesaatva riigivõimu asutus, mis asub Kaitseministeeriumi valitsemisalas. Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 5 lg 1 p 1 kohaselt on riigiasutus teabevaldajaks AvTS-i mõstes. AvTS § 3 lg 1 järgi on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites ning sama paragrahvi lg 2 kohaselt võib juurdepääsu sellele piirata vaid seaduses sätestatud korras. Avalikõigusliku riigiasutuse ligipääsu süsteemi poolt ID-kaartide alusel Ämari Lennuvälja külastajate üle arvestuse pidamine on kindlasti avalike ülesannete täitmise tulemus ja seega on tegemist avaliku teabega, millele AvTS § 4 kohaselt tuleb tagada ligipääs.

AvTS § 35 lõikes 1 toodud alustel võib avaliku teabe tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks, mis võimaldab jätta teabenõudele vastamata. Kaitseväe Peastaap ei ole oma vastuses toonud välja ühtegi AvTS § 35 lg 1 sätestatud alust teabe asutusesiseseks kasutamiseks tunnistamiseks. Vaide esitaja hinnangul, arvestades Ämari Lennuvälja külastamise eesmärki, ei ole nimetatud lõikes ka ühtegi antud juhul sobivat alust, mistõttu leiame, et teabevaldaja peab teabenõude täitma.

Teabe avaldamine selle kohta, kes viibisid Ämari Lennuväljal reklaami tegemise eesmärgil, ei saa olla ohtlik riigikaitse seisukohast ega kahjustaks ka oluliselt kellegi eraelu puutumatust.

Lähtuvalt eeltoodust, AS Eesti Ajalehed palub Andmekaitse Inspektsioonil:

- 1) kontrollida, kas Kaitseväe Peastaabi poolne teabenõude täitmisest keeldumine on seadusekohane,
- 2) teha ettekirjutus esitatud teabenõude viivitamatuks täitmiseks.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Kaitseväe Peastaabi selgituste kohaselt on tehniliselt võimalik kõneallovast infosüsteemist teha väljavõtte, kattes kinni vajadusel juurdepääsupiirangu teabe osa.

Kaitseväe Peastaap sai algul teabenõudest aru, et teabenõudja soovis juurdepääsu infosüsteemile, millele on seatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 p 9 alusel. Teises teabenõudes soovis teabenõudja teada, kes olid peaministrit saatvad isikud – soovitasime vastava info saamiseks pöörduda peaministri büroo kui antud teabe valdaja poole (ministrit saatnud isikute nimelise koosseisu avaldamine on pigem peaministri büroo pädevuses).

Kaitsevägi käsitles andmeid juurdepääsupiiranguga AvTS § 35 lg 1 p 9 alusel, kuna eeldas, et tegemist on teabega, millega võib kahjustada peaministri julgeolekut.

Oma täiendavates selgitustes on Kaitseväe Peastaap selgitanud, et menethusaluse teabenõude küsimuses nr 3 soovis vaide esitaja teada järgmist: „Mis kuupäeval, kes ja kelle loal käisid Ämari Lennubaasi territooriumil filmimas peaminister Taavi Rõivast. Sooviksin tutvuda vastava kellaajalise väljavõttega Lennubaasi sisse- ja väljapääsu žurnaalist.”

Kaitseväe Peastaap konsulteerides täiendavalt Riigikantseleiga ning väljastas vaide esitajale filmimisega seotud isikute nimed.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI SEISUKOHT

AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt võib lõikes 1 nimetatud teabele juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras.

AvTS § 5 lõike 1 kohaselt on teabevaldajateks riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused. Seega on Kaitseväe Peastaap AvTS-i mõistes teabevaldjaks, kes saab oma valduses olevale teabele kehtestada juurdepääsupiirangud üksnes seaduses sätestatud juhtudel ja ulatuses. Teabevaldajal, kelle valduses on teave olemas, ei ole õigust keelduda teabenõude täitmisest ilma õigusliku aluseta ning suunata teabenõudjat teabe saamiseks pöörduma teise teabevaldja poole.

Juhul, kui teabevaldja ei tea või ei oska hinnata, kas teabenõudja poolt soovitud teabele võib või tuleks kehtestada juurdepääsupiiranguid (näiteks on seaduse kohaselt mõnede ametnike nimed ja ametikohad piiranguga teave), siis enne teabe väljastamist tuleb teabenõude saanud asutusel vajadusel konsulteerida teiste asutustega.

Andmekaitse Inspeksioon nõustub Kaitseväe Peastaabiga selles, et Ämari Lennuvälja külastajate registreerimise infosüsteem ei ole oma olemuselt avalik, millele oleks kõigil juurdepääsuõigus, kuid samas ei pruugi olla kogu infosüsteemis olev info konfidentsiaalne. Andmekaitse Inspeksioon on seisukohal, et peaministri filmimisega seotud isikute nimede avalikustamine ei saa kahjustada peaministri julgeolekut.

Antud juhul ei soovinud vaide esitaja tutvuda, mitte infosüsteemiga, vaid saada infosüsteemist väljavõtet. Samas tuleb isikuandmete töötlemisel sh ka väljastamisel teabenõude korras, lähtuda minimaalsuse põhimõttest. See tähendab kui infosüsteem sisaldab peale isiku nime ka muid isikuandmeid, siis kuna teabenõudja soovis ainult nimesid, siis muude isikuandmete väljastamine ei ole põhjendatud.

Antud juhul on vaide esitaja 20.11.2014 esitanud Kaitseväe Peastaabile teabenõude, mille punktis 3 soovis järgmist teavet: „Mis kuupäeval, kes ja kelle loal käisid Ämari Lennubaasi territooriumil filmimas peaminister Taavi Rõivast? Sooviksin tutvuda vastava kellaajalise väljavõttega Lennubaasi sisse- ja väljapääsu žurnaalist.” 25.11.2014 täpsustas vaide esitaja, et soovib nimekirja peaministrit saatnud isikutest, kes viibisid 9. novembril 2014 Ämaris ajavahemikul 15.00-16.30?

Eeltoodust võib järeldada, et vaide esitaja sooviks oli saada nimekirja isikutest, kes saatsid peaministrit seoses filmimisega. Kuna Kaitsejõudude Peastaabil oli vastav teave olemas, siis ei olnud Kaitseväe Peastaabil õigust jätta vaide esitaja teabenõudele sisuliselt vastamata (kas

väljastada soovitud nimekiri või keelduda selle väljastamisest, kui selleks on seadusest tulenev alus) ja paluda vaide esitajal pöörduda teabe saamiseks teiste asutuste poole. Kuna vaidemenetluse käigus on Kaitsejõudude Peastaap täiendavalt vaide esitaja teabenõudele vastanud ja edastanud vaide esitajale peaministri filmimisega seotud isikute nimekirja, siis loeb inspeksioon teabenõude täidetuks. Seega puudub alus ettekirjutuse tegemiseks ning vaie tuleb jätta rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/
Elve Adamson
peainspektor
peadirektori volitusel